

Allò que el ju

VICENT A. JIMÉNEZ

El judici del cas Guillem Agulló acaba aquesta setmana. El procés jurídic pot fer oblidar tot un món de trames feixistes, ineficàcies jurídiques i policiaques, impertinències periodístiques i greus conflictes socials. EL TEMPS vol refrescar la memòria del lector.

Per fi, vist per a sentència. El judici del cas Agulló, un dels que més polèmica ha alçat en els últims anys al nostre país, conclou aquesta setmana a Castelló. Malgrat la voluntat de l'acusació de vincular els fets a tota una altra sèrie de successos, el Tribunal ha volgut cenyir-se estrictament a allò que es va esdevenir durant les festes de Pasqua de l'any 1993 a la localitat de Montanejos (l'Alt Palància) quan un grup de cinc joves encapçalats per Pedro Cuevas i Gerardo Damián van apunyalat Guillem Agulló, un jove de profundes conviccions nacionalistes i antirracistes. Però, més enllà de les conclusions judicàries, i no oblidem que tant el fiscal com les acusacions particulars han coincidit a qualificar el crim d'assassinat per motius polítics, el cas ha tret a la llum una problemàtica molt més àmplia.

El sistema policíac. Les primeres incògnites que el cas va fer públiques van derivar de l'actuació dels agents de la Guàrdia Civil en el començament de la investigació. Alerats, els membres del cos destinats a la localitat de Montanejos no van començar a realitzar una recerca dels culpables fins l'endemà dels fets i van parlar amb ells sense detenir-los. Tampoc no van fer cap control a les carreteres d'eixida del poble i van ser els mateixos autors de la mort de Guillem els qui es lliuraren voluntàriament.

Dalt, Pedro Cuevas, auto-proclamat autor de la mort de Guillem Agulló (balt). Les condicions socials més enllà del crim quedaran en l'oblit.

Què passa a Marxalenes? Una vegada localitzats els culpables, es va descobrir que tots eren amics i residents al barri de Marxalenes de la ciutat de València. Zona deprimida, poblada bàsicament per immigrants, al barri es concentren algunes colles de joves aturats que passen el temps entre *litrones* i locals de jocs recreatius. Algunes pintades anunciaven la

ARXIU

presència del grup ultradretà "Marchalenes IV Reich". Com passen aquests joves de classe social baixa a formar part, la més violenta, de grups ultradretans? Com i on són captats? Ningú no ha volgut investigar-ho.

Les connexions. Tampoc no van ser investigades les connexions entre els culpables i els grups neonazis de València. No obstant això, l'acusat Pedro Cuevas va reconèixer que havia assistit al "Concierto por la raza" que el grup neonazi Acción Radical havia organitzat per a les falles de l'any 1992. Segons Cuevas, hi va acudir perquè li agradava la música, però no entenia les lletres i, per tant, no sabia que eren grups neonazis. Un dels

ici s'endugué

grups que hi actuava cantava en castellà lletres amb títols com "Eh, negro", però el Tribunal no va voler acceptar com a prova els *fanzines* del grup Acción Radical on hi havia entrevistes amb aquest grup, anomenat División 250, en homenatge a la "División azul" que lluità amb Hitler.

Les trames. Aquest grup, Acción Radical, no va ser desmantellat fins uns mesos després, tot i que la seua activitat era coneguda i també el local que utilitzaven com a seu. Malgrat aquesta acció, no es va investigar mai l'actuació de gent lligada als orígens del grup, com José Luis Roberto, el propietari de l'empresa de seguretat Levantina de Seguridad i un dels noms inevitables en l'ultradreta valenciana que acompanyà la primera manifestació d'Acción Radical. Tampoc no s'investigà el fil, denunciat entre altres per aquest setmanari (vegeu núm. 464), que unia grups nazis de Barcelona amb Acción Radical i amb José Luis Roberto.

Una família encalçada. La relació amb Acción Radical es va provar encara més quan a dos dels seus militants se'ls va localitzar amb números de telèfon de familiars del jove Guillem que rebien trucades insultants. A més de la tragèdia de la mort de Guillem, la seua família ha hagut de suportar les amenaces telefòniques i els insults, que els han obligat a canviar el número de telèfon. Han vist també que en alguns carrers de València apareixien pintades insultants que justificaven l'assassinat, signades per grups com Vinatea, el braç nocturn del Grup d'Acció Valencianista, una entitat àmpliament subvencionada pels governs conservadors d'Unió Valenciana i el Partit Popular.

La impunitat futbolística. Però l'insult que més repercussió va tenir va ser sens dubte l'exhibició d'una pancarta de la penya valencianista Yomus, amb l'eslògan: "Guillem, jòdete". Tot i que es va provar que dirigents del club havien pagat l'entrada als membres de la penya i que Guillem havia estat nadador de la divisió de natació del club València CF (una de les que Paco Roig va desmantellar en ser nomenat president de l'entitat), el club encara no s'ha disculpat. Els Yomus s'han convertit a poc a poc en "una penya més" i ja pocs recorden que alguns dels seus membres també ho eren del grup Acción Radical, com ara José Chuliá, "el Chuli", que també era

amic de Pedro Cuevas, i que solien exhibir símbols neonazis.

I la periodística. Però aquests insults no sols es van realitzar de manera més o menys anònima; en altres ocasions des de tribunes ben conegudes es va desqualificar sistemàticament Guillem i el seu entorn. El diari *Las Provincias* el va acusar, de manera totalment infundada, de haver colpejat i furtat un jove des-

RAFA GIL

Les pintades insultants contra Guillem han proliferat pels carrers de València. Aquesta, signada pel Grup Vinatea, demostra la relació entre el blaverisme i l'extrema dreta.

prés d'un partit de futbol i el va qualificar sistemàticament de jove violent. Animada per aquesta descripció, una veu anònima va insultar per la ràdio Guillem amb total impunitat.

El sistema jurídic. Amb el judici vindrien encara més interrogants. L'advocat de l'acusació popular que representa el grup Maulets va començar les seues declaracions i activitats en català. El tribunal li va fer veure que així perdria temps i causaria problemes. A més de deu anys de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià encara és "un problema" utilitzar la llengua dels valencians a l'administració de justícia.

El judici ja ha acabat, però, a més del crim, ha posat en evidència molts problemes, i moltes mancances, que no trobaran solució amb una sentència, siga quina siga. És el que desapareix dels titulars dels mitjans, però no de la realitat.

Jordi Sebastià